

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-onderzoeksmaster Taalwetenschappen (research) van de Vrije Universiteit Amsterdam**

datum **Gegevens**

30 april 2015 Naam instelling : Vrije Universiteit Amsterdam

onderwerp Naam opleiding : wo-onderzoeksmaster Taalwetenschappen (research)
(120 EC)

Besluit accreditatie

wo-onderzoeksmaster Datum aanvraag : 25 augustus 2014

Taalwetenschappen (research) Variant opleiding : voltijd

van de Vrije Universiteit Locatie opleiding : Amsterdam

Amsterdam (003260) Datum hoorzitting : 25 november 2014

Uw kenmerk Datum KNAW-advies : 13 februari 2015

CvB/EJK/dv/2014/880 Instellingstoets kwaliteitszorg : Positief besluit onder voorwaarden van 3 september 2014.

ons kenmerk

NVAO/20151296/SL **Beoordelingskader**

Bijlage(n) Beoordelingskader beperkte opleidingsbeoordeling onderzoeksmasters van 22 november
2 2011.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het KNAW-advies deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden de commissie de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van de KNAW-commissie

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De master Taalwetenschappen (research) bereidt studenten voor op het uitvoeren van mono- of multidisciplinair taalkundig onderzoek binnen de specialisaties van de docenten die de opleiding verzorgen en die in een aantal gevallen uniek zijn in het Nederlandse taalkundige landschap. Het betreft de specialisaties *Language Documentation*, *Language Acquisition* (in het bijzonder het onderzoek rond atypische moedertaalverwerving), *Metaphor in Discourse* (binnen de specialisatie *Language and Cognition*) en *Computational Lexicology*. De opleiding stelt haar studenten tevens in staat de verworven kennis en vaardigheden toe te passen in een promotietraject, en in andere onderzoeksposities waarin wetenschappelijke scholing en attitude van belang zijn.

De opleiding heeft haar doelstellingen en ambities vertaald in zes specifieke eindkwalificaties, in het verlengde van de 23 voor alle masteropleidingen van de Faculteit der Letteren (per september 2014 onderdeel van de Faculteit der Geesteswetenschappen)

Inlichtingen

Thomas de Bruijn
+31 (0)70 312 23 63
t.debruijn@nvaio.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300
info@nvaio.net | www.nvaio.net

Pagina 2 van 9 geldende eindkwalificaties en de vier aanvullende algemene eindkwalificaties voor de onderzoeksmasters. De vier algemene en zes specifieke eindkwalificaties moeten garanderen dat studenten aan het eind van de studie kunnen worden toegelaten tot een promotietraject. Ze bevatten naast meer algemene kwalificaties ten aanzien van het doen van onderzoek ook gespecificeerde kwalificaties zoals: een sterk theoretisch inzicht in de moderne taalkunde; een persoonlijk visie op haar belangrijkste problemen; het vermogen om relevante verbanden met andere disciplines vast te stellen; kunnen reflecteren over de maatschappelijke positie van taal en taalkunde en dit kunnen overbrengen aan specialisten en niet-specialisten; in staat zijn een voorstel te schrijven volgens het format van NWO of van internationale onderzoeksorganisaties. Daarnaast heeft de opleiding een aantal eindkwalificaties geformuleerd ten aanzien van meer overdraagbare vaardigheden, zoals argumenteren en academisch schrijven voor zowel een publiek van vakgenoten als van niet-vakgenoten en het werken in een onderzoeksteam.

De master Taalwetenschappen (research) verhoudt zich tot op zeker hoogte goed tot het in juli 2014 vastgestelde Domeinspecifiek Referentiekader voor de onderzoeksmasteropleidingen Taalwetenschappen/ Linguistics van de universiteiten die in LERU-verband samenwerken (UvA, UU en UL), maar onderscheidt zich door de specifiek gekozen thematische zwaartepunten in het onderzoek van de bij de opleiding betrokken docenten. Een internationale benchmark ontbreekt.

De commissie oordeelt dat de beoogde eindkwalificaties het onderzoeks karakter van de opleiding, evenals het gevorderde masterniveau weerspiegelen. Met de combinatie van gespecialiseerde kennis, onderzoeksvaardigheden, vaardigheid in het intellectuele debat en het formuleren van een onderzoeksvoorstel beoogt de opleiding studenten op een peil te brengen dat niet binnen een eenjarige masteropleiding is te bereiken. De commissie merkt wel op dat de algemene en specifieke eindkwalificaties voor de onderzoeksmaster nog sterker kunnen refereren aan functies waarin onderzoeksvaardigheden en –ervaring vereist zijn die het wetenschappelijk onderzoek op het reguliere masterniveau overstijgen. Toch vindt de commissie het positief dat de opleiding in haar specifieke eindkwalificaties verwijst naar reflectie over de maatschappelijke positie van taal en taalwetenschap en het vermogen om het resultaat hiervan over te brengen aan een niet-gespecialiseerd publiek. De commissie wijst ook op de noodzaak van een internationale benchmarking, ook al wordt dit in zekere mate in afgedekt door het gebruik van internationale referentiekaders bij het opstellen van het Domeinspecifiek Referentiekader voor de onderzoeksmasteropleidingen Taalwetenschappen/Linguistics.

De commissie concludeert dat het beoogde niveau, zoals in de beoogde eindkwalificaties weerspiegeld, op het gebruikelijke niveau voor onderzoeksmasteropleidingen ligt. Het geheel overziende beoordeelt de commissie Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties, als voldoende.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving Programma

De commissie stelt vast dat het programma volgens facultair model is opgedeeld in vier kenmerkende vormen: eigen onderzoeksgebonden onderwijs, gezamenlijk onderwijs voor alle onderzoeksmasterstudenten, onderwijs met 'gewone' masterstudenten en individuele studie- en onderzoekstrajecten. Dit vertaalt zich in de volgende modules: (1) 18 EC

Pagina 3 van 9 onderzoeksmaster-kernmodules gerelateerd aan lopend onderzoek bij de verschillende leerstoelen van Geschiedenis, (2) 12 EC faculteitsbrede modules Research Design, (3) een term paper van 9 EC, (4) 33 EC electives waarvan de meeste deel uitmaken van de eenjarige masteropleiding, (5) 18 EC tutorials (met een verplichte module in de landelijke onderzoeksscholen) en (6) 30 EC scriptie. Faculteitsbrede aanvullende onderdelen die worden georganiseerd door de Graduate School of Humanities zijn het jaarlijkse 'Graduate Seminar' waarin de studenten hun scriptieonderzoek presenteren, de 'Graduate lectures' als kennismakingsforum met (inter)nationaal bekende specialisten en de 'onderzoeksmaster-PhD-bijeenkomsten' op basis van docentgebonden themagroepen en de zogeheten 'promovendipraat'. De opleiding demonstreert in het aanvraagdossier dat alle einkwalificaties zijn afgedekt in de opleidingsonderdelen.

De commissie herkent in de opbouw en vormgeving van het programma de ambitie om zowel disciplinaire verdieping als (inter)disciplinaire verbreding te realiseren. De studenten genieten een grote vrijheid inzake invulling van het programma volgens de eigen specialisatie. Elk individueel opleidingsplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de examencommissie Graduate School of Humanities om te waarborgen dat het toelaat de beoogde einkwalificaties te realiseren. De docenten geven zelf aan dat de vormgeving van de individuele programma's complex maatwerk is. Uitzondering hierop lijkt de track Linguistic Engineering te vormen.

De docenten verwijzen voor de gezamenlijkheid naar de core modules waarin de studenten geconfronteerd worden met de volle breedte van het taalkundig onderzoek aan de VU. Alle trekkers van de specialisaties zijn hierbij betrokken. In de modules Research Design worden de studenten verplicht om discipline overschrijdend samen te werken in functie van een brede methodologische horizon. Deze modules worden verzorgd door trekkers uit de verschillende onderzoeksmasters van de Graduate School of Humanities. Cohortvorming situeert zich dan ook op verschillende niveaus en wordt in zekere mate bereikt door de verplichte vakken aan de landelijke onderzoeksscholen zelfs het nationale niveau. Naast de gezamenlijke onderdelen steunt het programma ook in belangrijke mate op het meester-gezel model. Dit didactisch model laat nauw contact met lopend onderzoek op gespecialiseerd niveau toe. Bovendien wordt het gefaciliteerd vanuit de kleinschaligheid van de opleiding.

Gezien de mogelijkheden voor voortzetting van de loopbaan in een promotietraject acht de commissie het positief dat de opleiding aandacht schenkt aan mogelijke niet-academische loopbanen. Vooral Linguistic Engineering blijkt hier belangrijke kansen te bieden. De studenten waarderen ook de toegenomen informatieverstrekking over en aandacht voor buitenlandse promotietrajecten.

De organisatie van een buitenlandverblijf gebeurt met steun van de docenten. Docenten verwijzen naar de financieringsmogelijkheden, maar het is aan de studenten om de financiering daadwerkelijk te verwerven. Dit wordt beschouwd als een deel van hun opleiding.

Aan de onderzoeksmasterstudenten wordt in het gedeelde onderwijs met de reguliere masteropleidingen geen hogere eisen gesteld. De studenten, noch de docenten vinden deze verstrengde eisen strikt noodzakelijk omdat het onderwijs als inleidend voor specifieke expertises wordt beschouwd. Bovendien zitten deze componenten vervat in een intensiever programma dat tevens meer planningsverantwoordelijkheid en zelfstandigheid vereist. Toch

Pagina 4 van 9 ervaren de studenten dat bij sommige vakken uit de reguliere master strengere eisen aan hen worden gesteld. De docenten beschouwen ook de uitgebreide verplichte component in de intellectueel uitdagende landelijke onderzoeksscholen als een belangrijk onderscheidend onderdeel ten opzichte van de eenjarige master.

Docenten en onderzoeksomgeving

Het docent-studentratio is voor 2011-2012 berekend op 1:16,4. Ook blijkt uit het aanvraagdossier en uit de aanvullende informatie dat in 2012 het bij de opleiding betrokken facultaire onderzoeksinstituut voldoende scoorde bij de onderzoeksvisiting. Language, Cognition and Communication behaalde een 4-3-5-3,5 score op de criteria 'quality-productivity-relevance-viability'. De kwaliteit van de betrokken docenten als onderzoekers blijkt ook uit een zeer goede hoeveelheid tweede geldstroomprojecten.

Instream en rendement

De opleiding hanteert een selectie aan de hand van de studieprestaties in een verwante bacheloropleiding (minimaal een 8 op de bachelorscriptie), een goede actieve en passieve beheersing van de Engelse taal, een motiveringsbrief met een basis onderzoeksvoorstel en indien mogelijk reeds de schriftelijke goedkeuring van de beoogde mentor. De instroom is erg laag: voor de jaren 2011-2014: 3,4,1 en 2 student(en). De docenten hopen dat de sterke taalcomponent in de pas gewijzigde bacheloropleiding meer wervend zal zijn voor eigen bachelorstudenten. De oriëntatie op internationale instroom blijkt momenteel nog te beperkt.

De rendementen zijn zeer laag. Van de cohorten 2007 tot 2012 was het rendement na 2 jaar gemiddeld 22% en varieerde van 0% tot 100%, na 3 jaar was het gemiddeld 37% en varieerde het tussen de 0% en 100%. Van het cohort 2012 is 0% in twee jaar afgestudeerd. Uit de bevraging van docenten en studenten blijken de voornaamste factoren vertraging door het scriptieproces en het combineren van de studie met andere studies of werk. De commissie stelt vast dat er geen algemeen beleid is om deze vertragingen tegen te gaan. De docenten zien zelf het belang in van het tijdig afronden van de studie, maar zijn toch terughoudend om de studenten al teveel te sturen in hun zelfstandigheid.

De commissie oordeelt dat de modulaire opbouw van het programma helder is en dat de zelfstandig ingevulde curricula voldoende coherent zijn door de supervisie van de mentor en door de goedkeuring van de examencommissie. Bovendien vertoont het modulaire programma een voldoende balans tussen vakinhoudelijke en methodische scholing. Toch moet de opleiding er volgens de commissie over waken dat een aanzienlijk deel gezamenlijk onderwijs wordt gevolgd, gebaseerd op de belangrijkste onderzoeksgebieden van de staf. De thematische breedte die samenhangt met de ver doorgedreven keuzevrijheid wekt een indruk van hyperspecialisatie en een gebrek aan focus in de opleiding. De commissie steunt het voornemen om meer samenhangende voorbeeldtracks te voorzien. Het valt de commissie tevens op dat de docenten zelf actief nadenken over een meer gefocust profiel voor de opleiding. De commissie raadt ook aan te waken over het cohortgevoel bij de studenten aangezien niet alle studenten en alumni dit even sterk hebben ervaren.

De commissie waardeert de vele vormen van informele controle en informatievoorziening die mogelijk zijn door het goede contact tussen docenten en studenten. Anderzijds heeft de eraan ten grondslag liggende kleinschaligheid tot gevolg dat de opleiding weinig wordt uitgedaagd om een gedeeld beleid te formuleren dat instaat voor een uniforme en efficiënte

Pagina 5 van 9 organisatie van de opleiding. Daardoor kunnen studenten en docenten niet terugvallen op algemene procedures en richtlijnen, onder andere voor de organisatie van een buitenlandverblijf, voor het tijdig afronden van de scriptie en voor het aantrekken van nieuwe researchmasterstudenten. De commissie stelt met goedkeuring vast dat de stroomlijning van de onderzoeksmasters binnen de Graduate School of Humanities hiervoor een duidelijk verbeterperspectief biedt omdat van hieruit meer centrale en breder gedragen initiatieven worden genomen. De commissie waardeert het recent ingevoerde toezicht van de directeur van de Graduate School of Humanities op het studietempo van de studenten.

De commissie oordeelt dat de opleiding wordt ondersteund door onderzoekers die binnen hun domein een voldoende sterke positie hebben opgebouwd en zich in beoordelingen, en met namen in competitieve fondsenwerving, hebben onderscheiden. De opleiding beschikt over een gekwalificeerd docententeam en is gesitueerd in een academische context van goed niveau, zoals passend voor een onderzoeksmaster. Studenten waarderen de kleinschalige opzet van de opleiding en worden geïnspireerd door het individuele contact met docenten.

De commissie vindt de instroom zorgwekkend en vraagt zich af of de massa die nodig is voor intellectuele uitwisseling en het bereiken van de doelstellingen ten aanzien van debat en interdisciplinariteit kan worden geborgd. De commissie dringt er op aan hieraan hoge prioriteit te geven. Het selectieve instroombeleid borgt dat instromende studenten kunnen voldoen aan de eisen van de opleiding, maar deze eisen blijken een voldoende grote instroom sterk te bemoeilijken. Daarom ook adviseert de commissie de opleiding om de toelatingsvoorwaarden opnieuw tegen het licht te houden. Desnoods leidt dit tot een sterkere spreiding van de becijfering en een stratificatie van excellentie. De commissie constateert met tevredenheid dat de opleiding zoekt naar een meer wervend profiel. Daarbij wordt gedacht aan een uitgebreidere samenwerking met de andere onderzoeksmasters binnen de Graduate School of Humanities en aan verdere specialisering in de richting van Digital Humanities. Voor het laatste wordt tevens gewerkt aan een stevigere samenwerking met de Universiteit van Amsterdam.

De commissie oordeelt dat de leeromgeving adequaat is voor het behalen van de doelstellingen.

Het geheel overziende, beoordeelt de commissie Standaard 2: Onderwijsleeromgeving, als voldoende.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Uit de zelfstudie blijkt dat de opleiding verschillende toetsvormen hanteert om na te gaan of de leerdoelen, afgeleid uit de eindkwalificaties, worden gerealiseerd. De voornaamste toetsvorm is het schriftelijke werkstuk. De door de commissie gewaardeerde modules Research Design I en II bevatten een cruciaal toetsmoment: met name het schrijven van een onderzoeksvoorstel dat voldoet aan de formele en inhoudelijke eisen van een NWO-proposal. De commissie steunt de recente ontwikkeling om deze proposal te veralgemeniseren en niet exclusief te baseren op de NWO criteria. De informeel 'strengere' eisen die gelden voor de vakken uit de eenjarige master vormen een niet-transparante beoordelingssituatie en moeten volgens de commissie worden geformaliseerd.

De Examencommissie Graduate School of Humanities is verantwoordelijk voor het facultaire toetsbeleid dat is gebaseerd op het VU-brede toetsbeleid. De steekproefsgewijze

Pagina 6 van 9 controle op tentamens, werkstukken en scripties wordt verzorgd door de sinds 2013 ingevoerde toetscommissie.

De studenten studeren af op een onderzoeksmasterscriptie (30 EC) waarmee zij zich kwalificeren voor een onderzoekslapbaan. De originele onderzoekscriptie moet de basis kunnen vormen voor een publicatie in een gerespecteerd wetenschappelijk tijdschrift.

De commissie heeft vier scripties en de bijbehorende beoordelingsformulieren bekeken. Zij is tevreden over de kwaliteit van de scripties en kan zich vinden in de becijfering. De beoordelingsformulieren zijn goed, maar de argumentatie moet uitvoeriger om de becijfering gemakkelijker navolgbaar te maken. Alle scripties voldoen zonder twijfel aan het onderzoeksmasterniveau. In functie van een beter rendement en om de kansen voor een promotietraject te verhogen adviseert de commissie om de richtlijnen over omvang en tijdsbestek van de scripties te herbekijken en deze strakker in te vullen en consistent uit te voeren. Bovendien adviseert de commissie om consequent te kiezen voor een externe beoordelaar als tweede scriptiebeoordelaar. In functie hiervan moet een helder evaluatiekader worden ontwikkeld.

In de periode 2008-2014 zijn 3 van de 4 alumni een promotietraject begonnen, waarvan één aan de VU. De commissie is ervan overtuigd dat het niveau van de afgestudeerden goed aansluit op dergelijke vervolgttrajecten en ziet dit bevestigd in de praktijk. Uit het aanvraagdossier blijkt bovendien dat de opleiding voldoende aandacht schenkt aan de voorbereiding op een niet-academische loopbaan. Hoewel de commissie geneigd is om standaard 3 als goed te beoordelen, acht zij het aantal afgestudeerden een onvoldoende basis om hiertoe daadwerkelijk te besluiten.

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal, waaronder afstudeerwerken, de gesprekken met verschillende delegaties en het overzicht van de resultaten van afgestudeerden tot de conclusie dat de toetsing en beoordeling en de realisatie van de eindkwalificaties het gebruikelijke niveau voor masteropleidingen overstijgen.

Het geheel overziende beoordeelt de commissie Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties, als voldoende.

Advies

De commissie is op basis van het aanvraagdossier, de bestudeerde scripties, de antwoorden op de door haar gestelde vragen en de hoorzitting, positief over de aanvraag.

De beoogde eindkwalificaties (standaard 1) en de onderwijsleeromgeving (standaard 2) heeft de commissie als voldoende beoordeeld, evenals de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 3).

Concluderend is de commissie van oordeel dat de opleiding wo-onderzoeksmaster Taalwetenschappen (research) voldoet aan de door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie gestelde eisen aan onderzoeksmasters, zoals neergelegd in het 'Beoordelingskader onderzoeksmasters' van 22 november 2011.

De commissie kwalificeert de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Vrije Universiteit Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 16 maart 2015 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-onderzoeksmaster Taalwetenschappen (research) (120 EC; variant: voltijd; locatie: Amsterdam) van de Vrije Universiteit Amsterdam te Amsterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 april 2015 en is van kracht tot en met 29 april 2019 (2021)¹.

Den Haag, 30 april 2015

De NVAO
Voor deze:

Paul Zevenbergen
Bestuurder

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

---

¹ Nadat de instelling een onvoorwaardelijk positief besluit instellingstoets kwaliteitszorg heeft gekregen, wordt de accreditatietermijn verlengd naar in totaal 6 jaren.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het KNAW-Commissie
		<i>voltijd</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V
Eindoordeel		V

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

- Prof. dr. M.J.B. Stokhof (voorzitter), hoogleraar Taalfilosofie aan de Universiteit van Amsterdam;
- prof. dr. M.B.H. Everaert (vice-voorzitter), hoogleraar Taalwetenschap aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. I. Bertels, docent Architectuurgeschiedenis en Monumentenzorg aan de Vrije Universiteit Brussel;
- Prof. dr. J.W. Bertens (adviserend lid), hoogleraar Intellectuele en Literaire Geschiedenis van de Twintigste Eeuw aan de Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. R.B. ter Haar Romeny (adviserend lid), hoogleraar Oude Geschiedenis van het Middellandse Zeegebied en het Midden Oosten aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
- P. Sperber MSc (student-lid), promovendus Filosofie aan de Universiteit Utrecht;
- J.W. Hengstmengel MA, MSc (student-lid), PhD-student Wijsbegeerte aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Vanwege zijn betrokkenheid bij de Vrije Universiteit Amsterdam heeft prof. ter Haar Romeny niet deelgenomen aan de behandeling van de aanvraag. De leden Stokhof en Hengstmengel hebben niet deelgenomen aan de hoorzitting maar zijn wel betrokken geweest bij de behandeling van de aanvraag en de totstandkoming van het advies. Prof. Stokhof is tijdens de hoorzitting als voorzitter vervangen door prof. Everaert.

Het panel werd ondersteund door dr. D. Provijn, secretaris (gecertificeerd).